

FOTO: DRAGAN ARRIGLER

Čas, v katerem živimo

V naši občini, v Cankarjevem domu, bo 15. aprila letos začel z delom 9. kongres Zveze komunistov Slovenije. To bo priložnost, da komunisti temeljito ocenijo svoje delo in politično dejavnost in naravnost v času med obema kongresoma ZKS in da se na kongresu dogovorijo za nadaljnje naloge v razvoju naše socialistične samoupravne družbe. Pa tudi o napakah bo treba odprto in odkrito spregovoriti, kajti komunisti so znali vedno sprejemati odgovornost za svoje delo in odločitve.

V osnovnih organizacijah zveze komunistov je že nekaj časa v razpravi poročilo o delu ZK med 8. in 9. kongresom. Enako je tudi z usmeritvami ZK za delo oz. resolucijo o politični dejavnosti v prihodnjem štiriletnem obdobju. Glavni poudarki na kongresu bodo vsekakor bitka za stabilizacijo, dograjevanje in izpopolnjevanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja in da se komunisti idejno enotni bojujejo za nadaljnje izboljšanje delovanja ZK in odnosov v družbi. Objava osnutkov dokumentov je vabilo vsem delovnim ljudem, naj sodelujejo v razpravi. Ne bi bilo prav, da so razprave zaprte v krogih komunistov, kajti komunisti se bojujejo za enakopravno sodelovanje vseh delovnih ljudi in občanov pri nadaljnji graditvi socialističnega samoupravnega sistema.

Zdaj, v času kongresov je čas, da se ozremo po vseh področjih našega družbenega delovanja. Pred kratkim je občinska programskovollina konferenca kritično pregledala svoje delo in sprejela številne in pomembne politične in družbenoekonomske usmeritve za delo komunistov v naslednjem štiriletnem obdobju. Z družbenopolitičnimi razmerami v občini Center nikakor ne smemo biti zadovoljni. Na gospodarskem področju je preveč samozadovoljstva, zaprtosti in avtarkije. Če je včeraj proizvodnja terjala tesnejšo povezavo s tujino, jo danes zaradi ugodnejšega ekonomskega položaja odklanja. Včeraj je blago iskalo kupca, danes pa kupec išče blago. Mnogim v OZD še ni jasno, da stabilizacija zahteva bistveno kvalitetnejši odnos do organizacije dela in do odgovornosti izpolnjevanja sprejetih delovnih in družbenih obvez. Podpis v samoupravnem sporazumu mora postati trdna obveza, ne pa kos papirja, ki nič ne velja.

V občini Center je zaposlenih nekaj manj kot 65000 delavcev. Večina je zaposlenih v trgovini in v raznih delovnih skupnostih državne uprave, alsosveke administracije in drugih skupnih službah. Zato je za našo občino čas stabilizacije še posebno zahteven. V republiški upravi so v letnem gospodarskem načrtu zapisali, da bodo število zaposlenih zmanjšali za osem odstotkov. Kako se bomo na ta izziv odzvali v občini in kako v raznih ssih? Trgovina bi lahko obratovala z bistveno manjšimi stroški, saj je naša trgovina med najdražjimi na svetu. Zakaj je toliko trgovin neprekinjeno odprtih, ko bi povsem enako količino blaga prodali v enozmenskem deljenem delovnem času. Kaj pa socialna varnost zaposlenih? Najbrž se bomo le morali sprijazniti z dejstvom, da bo treba prijeti za vsako delo in v vsakem času. Tudi ne kaže študirati ali učiti se za poklic, ki nima perspektive.

Danes smo bogatejši, kot smo bili kdajkoli prej. Zaupati moramo v naše ustvarjalne sile in se zavedati, da čim bolj je razvita družba, toliko več mora imeti elementov dogovarjanja in usklajevanja na svoji razvojni poti. Deveti kongres ZKS je torej priložnost za temeljito oceno naše prehojene poti in čas za dogovor o nadaljnji poti materialnega bogatstva naše družbe, razvoja in izpopolnjevanja socialističnega samoupravljanja.

ALBIN VENGUST

DOGOVORI

GLASILO SZDL LJUBLJANA CENTER

Leto X - 6. april 1982

Štev.: 6 - BREZPLAČNO

INFORMACIJA O POSLOVANJU GOSPODARSTVA V LETU 1981 V OBČINI CENTER

Porabili smo več, kot ustvarili

Ob sprejemanju družbenega plana občine Ljubljana Center za obdobje 1981-1985 in resolucije o politiki družbenoekonomskega razvoja občine Ljubljana Center v letu 1981 smo predvidevali, da bo dinamika gospodarske rasti v letu 1981 znatno počasnejša od poprečne stopnje gospodarskega razvoja za obdobje 1981-1985.

V resoluciji o politiki družbenoekonomskega razvoja občine Ljubljana Center v letu 1981 smo predvideli realno rast družbenega proizvoda za 1,6%, realno rast izvoza za 8% ter realno rast uvoza za 1%. Investicije v osnovna sredstva naj bi ostale na ravni predhodnega leta. Predvideno je bilo tudi zaostajanje osebne, splošne in skupne porabe za 5%, 10% in 15% od rasti dohodka, pri čemer naj bi realni osebni dohodki v globalu ohranili raven iz predhodnega leta.

Najsplošnejša ugotovitev o dosežkih gospodarstva v letu 1981 je, da kažejo doseženi rezultati poslovanja v letu 1981 nominalno višjo raven kot v letu 1980, vendar je treba ob tem upoštevati višjo rast cen, katere posledica je nižja rast

realne vrednosti gospodarskih dosežkov. Pritiski na rast cen, ki so bili v začetku 1981 leta pogojeni z devalvacijo, povečanjem prometnih davkov in že v mesecu novembru 1980 sprostitvijo cen nekaterih proizvodov, so ob neuravnovešenih odnosih med ponudbo in povpraševanjem še poglobili neskladje v cenah, tako da so inflacijske tendence v precejšnji meri razvrednotile dosežene rezultate gospodarstva. Stopnja inflacije, merjena s cenami na drobno, je znašala 45,1%.

Realizacija izvoznih in uvoznih gibanj gospodarstva občine Ljubljana Center v 1981. letu kaže na odstopanja od načrtane dinamike in medsebojnih razmerij. Proizvodne in storitvene OZD niso dosegle letnega plana izvoza, saj

je bil le-ta dosežen 95-odstotno (3.697.516 tisoč din), ob tem pa je bil izvoz tudi za 7% nižji kot v letu 1980. Od doseženega izvoza predstavlja 86% izvoz storitev, ostalo je izvoz za široko potrošnjo 10% izvoz investicijske opreme 2,5% in višjih oblik menjave dela 0,6% na konvertibilno področje je bil izvoz blaga in storitev v višini 2.744.441 tisoč din oziroma 74%. Ob takem gibanju izvoza je zaostajal tudi izvoz, dosežen v višini 2.636.480 tisoč din, pri čemer je bil v letu 1981 dosežen predvideni uvoz le 80,6-odstotno, v veliki meri zaradi izpada uvoza investicijske opreme, repromateriala in rezervnih delov. Čeprav ne dosegamo planirane višine izvoza, še vedno izvoz presega uvoz za 40%. Zmanjšanje možnosti uvoza in slabša oskrbljenost s surovinami in reprodukcijskim materialom tudi z jugoslovanskega tržišča kot posledica njihovega izvoza in seveda tudi neurejenih dohodkovnih povezav združenega dela

Nadaljevanje na 2. strani

Nova obleka za staro mesto

Člani izvršnega sveta skupščine občine Ljubljana Center, ki so na eni od zadnjih sej spregovorili o delu koordinacijskega odbora za prenavo Stare Ljubljane, so podprli strokovne interdisciplinarnе metode, ki jih je pri svojem delu imel omenjeni odbor. Menili so tudi, da bi takšen način dela razvijali tudi v prihodnje ter da bi ga razširili tudi na druga območja Ljubljane – ne le v starem mestnem jedru. Na pobudo koordinacijskega odbora so v zadnjem obdobju strokovnjaki z različnih področij naredili več raziskav, od posnetkov stanja starih zgradb v starem mestnem jedru do socioloških študij, ki nam dajejo temeljit vpogled v prostor, njegovo izrabo in življenje v njem. To pa pomeni solidno osnovo za strokovno in družbeno verificirano delo pri nadaljnji revitalizaciji tega dragocenega področja.

Koordinacijski odbor za prenavo Stare Ljubljane se je pri svojem delu srečeval tudi z mnogimi težavami, saj gre za neke vrste pionirsko delo. Trenutno se še nihče ne ukvarja z ekonomskimi vidiki prenove, ni še izoblikovan model financiranja prenove. Vrsta problemov nastaja zaradi premoženjsko-pravnih zadev, ker pristojnosti in odločanje posameznih udeležencev v procesu prenove (od družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti do posameznikov) niso še razčiščene. Tudi pravni ukrepi, ki naj bi zagotavljali uspešno prenavo, niso dovolj učinkoviti. Stara Ljubljana je bila v preteklih letih in je tudi še danes predmet najrazličnejših špekulacij in mahinacij z objekti, s stanovanji in s poslovnimi prostori, menijo člani koordinacijskega odbora za prenavo Stare Ljubljane. Možno je, na primer, odpreti poslovni prostor brez popolne dokumentacije, v spomeniško varovanih objektih je moč javno graditi brez kakršnegakoli soglasja, možno je poslovati mimo odloka o poslovnem času in mimo odloka o namembnosti poslovnih prostorov – primeri za to so Makalonca, Štandeker, kioski itd.

Sodelovanje v prenavi je močno odvisno od dobre volje udeležencev in razumevanja o potrebnosti prenove, obveznost, da kdo mora sodelovati v prenavi, pa pravno ni opredeljena.

K uspešnejši prenavi bi po mnenju članov koordinacijskega odbora lahko prispeval informacijski center v Stari Ljubljani, kjer bi z razstavljanjem načrtov, svetovanjem in pojasnjevanjem popularizirali prenavo in usmerjali interese. Dosedanje delo pri prenavi je pritegnilo vrsto mladih arhitektov in drugih strokovnjakov, jasno pa je, da je za to delo potrebna specializacija in seveda tudi kontinuiteta. Pri nadaljnji prenavi bi morali nameniti pozornost tudi tem organizacijskim vprašanjem.

Izkušnje kažejo, da bi tudi na ravni mesta Ljubljane morali imeti nekoga, ki bi usklajeval interese ter s svojimi pobudami vplival tudi na reševanje tako imenovanih »mestnih« problemov prenove.

V praksi se je tudi pokazalo, da koordinacijski odbor, ki se je pričel intenzivno ukvarjati z vprašanji prenove, ni imel natančno opredeljenih pristojnosti. Gre pa za začetne pomanjkljivosti, zato bo novo izvoljeni izvršni svet, ki bo

imenoval na novo vse odbore in komisije, namenil posebno pozornost tudi tem vprašanjem. Več razpravljalcev, tako članov izvršnega sveta kot koordinacijskega odbora za prenavo stare Ljubljane, je predlagalo, da bi to pomembno nalogo moral opravljati v prihodnje družbeni svet.

Do takrat pa bo koordinacijski odbor za prenavo Stare Ljubljane s svojim delom nadaljeval in se bo, kot je bilo slišati v razpravi, boril za vsak objekt in za vsak prostor posebej. Izvajanje prenove namreč zavirajo močno nasprotujoči si interesi krajanov, stanovalcev in različnih dejavnosti, ki v ta predel prinašajo več življenja, včasih pa tudi hrupa.

(AV)

NATEČAJ ZA STANOVANJA

Bodoči stanovalci – soinvestitorji

Te dni bodo stanovanjske skupnosti ljubljanskih občin in mesta, Zavod za izgradnjo Ljubljane in LB, Stanovanjsko-komunalna banka Ljubljana, razpisali natečaj za pridobitev soinvestitorjev v družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji v Ljubljani.

S tem bodo v Ljubljani znova odprta vrata za »nakup« stanovanj, če rečemo po starem. Kajti gradnja stanovanj se po sprejemu novega zakona o stanovanjskem gospodarstvu že odvija oziroma naj bi se odvijala po novem investitorskem načinu. Pri tem nastopajo pričakovalci stanovanj kot soinvestitorji. Odtod natečaj za pridobitev soinvestitorjev v družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji, ki bo omogočal, da se prijavijo delovne organizacije in v njih posamezniki ter na ta način zagotovijo stanovanje. Kje, kakšno, kdaj in po kakšni ceni, bo zapisano v natečaju. V tem bodo namreč vsi podatki o posameznih soseskah v

Ljubljani, podatki o približno 8000 stanovanjih. Od teh jih je nekaj že oddanih na osnovi zadnjega natečaja za evidentiranje kupcev stanovanj, ki je bil junija 1979. leta, prostih pa je še približno 5000. Nekatera teh stanovanj so že skoraj dokončana, druga so šele praktično na začetku priprav.

Na podlagi svojih letnih in srednjeročnih programov reševanja stanovanjske problematike naj bi se delovne organizacije odločile za prijavo k natečaju in s tem izkazale tudi dejanske potrebe združenega dela po stanovanjih. Kajti doselej so bile te potrebe često izkazovane na osnovi želja, ko pa je šlo za finančno plat, se je pokazalo precej manjše števi-

lo pričakovalcev. K natečaju bo dodan tudi vzorec prijavnice. Prijavnice bodo delovne organizacije lahko dvignile in oddale bodisi na Zavodu za izgradnjo Ljubljane, toz Inženiring v Kersnikovi 6, ali pa v prostorih Informativnega centra LB, Stanovanjsko-komunalne banke v Šubičevi ulici 2. Natečaja pa se lahko udeležijo tudi tisti, ki ne združujejo dela v delovnih organizacijah, zdomci, samostojni obrtniki, občani svobodnih poklicev in drugi.

V natečaju bodo podane tudi informativne cene stanovanj. Te bodo, kot je slišati, precej zasoljene. Da pa so že zdaj visoke, vemo vsi. Zato naj bi bil sočasno ali vsaj približno ob natečaju za pridobitev soinvestitorjev v družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji v Ljubljani razpisan tudi 10. natečaj za stanovanjske kredite iz sredstev vzajemnosti. D.K.

INFORMACIJA O POSLOVANJU GOSPODARSTVA V LETU 1981 V OBČINI CENTER

Porabili smo več, kot ustvarili

Nadaljevanje s 1. strani

so v letu 1981 postali odločilna omejitev industrijske proizvodnje. Zaostajanje v doseganju planirane rasti proizvodnje in storitev in iz nje izhajajoče stagnacije blagovnega prometa ob upoštevanju 45-odstotnega porasta cen na drobno se v letu 1981 odraža v nizkem porastu nominalnega dohodka (29%) občine.

Poslabšanje oskrbljenosti industrije s surovinami in repromaterialom je vplivalo na zmanjšanje količinskega obsega proizvodnje za 2,1% v letu 1981 glede na leto 1980. To fizično zmanjšanje obsega proizvodnje se kaže tudi v realnem zmanjšanju obsega industrijske proizvodnje, v vrednostnem obsegu pa je dosežena planirana raven.

Padec fizičnega obsega se kaže tudi na področju turizma, saj se je v letu 1981 zmanjšalo tako število gostov kot število nočitev.

Zmanjšanje realne kupne moči prebivalstva je vplivalo na zmanjšanje povpraševanja na domačem trgu, tako da je promet v trgovini na drobno na območju občine vrednostno sicer porastel za 26,2% v letu 1981 v primerjavi z letom

1980, pri upoštevanju rasti cen pa beleži realni padec.

Na območju naše občine je v gospodarstvu v letu 1981 združevalo delo 2,8% manj delavcev kot leta 1980. Tudi število nezaposlenih v naši občini je bilo po stanju decembra 1981 manjše za 8,4%.

Omejevanje investicijske dejavnosti se odraža v vrednosti opravljenih gradbenih del organizacij združenega dela s sedežem v naši občini (v letu 1981 19,4-odstotno povečanje v primerjavi z letom 1980) in v investicijah v osnovna sredstva, ki so se v gospodarstvu zmanjšale za 11%.

Z upoštevanjem dosedanjih značilnosti razvoja in podatkov iz zaključnih računov OZD je gospodarstvo občine Ljubljana Center doseglo naslednje poslovne rezultate:

- celotni prihodek gospodarstva se je v letu 1981 v primerjavi z letom 1980 nominalno povečal za 33,5% in s tem presegel planirano višino;
- porabljena sredstva so v istem obdobju porasla nekoliko hitreje kot celotni prihodek (34,2%), tako da je porast dohodka 29%. Tako razmerje v gibanju prihodka in porab-

ljenih sredstev je vplivalo na poslabšanje rentabilnosti – učinkovitosti uporabe poslovnih sredstev in ekonomičnosti uporabe sredstev;

- pri razporejanju dohodka je bilo v letu 1981 namenjenih 34% več sredstev za skupno (družbeno) porabo, kar je za 4% več, kot znaša razporejeni dohodek občinskega gospodarstva. Tak porast obveznosti gospodarstva do skupne porabe je negativen, tako glede na rast dohodka kot glede na predvidene okvire, začrtane z resolucijo za leto 1981;

- izločitev iz dohodka gospodarstva za financiranje splošne porabe se je v letu 1981 v primerjavi z letom 1980 povečala počasneje kot razporejeni dohodek (25%);

- obveznosti iz dohodka za ostale udeležence v delitvi dohodka so se povečale za 5 indeksnih točk hitreje kot del razporejenega dohodka, ki ostane organizaciji združenega dela za čiste osebne dohodke in akumulacijo;

- razporeditev dohodka, s katerim razpolagajo v organizacijah združenega dela, kaže ugodnejše delitveno razmerje. Tako je izločanje sredstev za akumulacijo večje za 15%

od sredstev za osebno in skupno porabo delavcev.

Kljub nominalnemu povečanju akumulacije (indeks 138) pa je pri doseženih stopnji inflacije v letu 1981 realna vrednost akumulacije padla, kar razvrednoti pozitiven dosežek gospodarstva in omejuje materialne okvire razvoja v letošnjem letu. Povečanja akumulativne in reproduktivne sposobnosti gospodarstva so bila dosežena s počasnejšo rastjo povečanja povprečno uporabljenih poslovnih sredstev gospodarstva;

- rast razporejenih sredstev za osebne dohodke v gospodarstvu je bila v povprečju za 1% hitrejša od rasti dohodka, s tem se niso uresničevala določila družbenega dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka. Ti podatki kažejo na možno predpostavko, da se v občinskem gospodarstvu kot celoti dogovor s področja razporejanja dohodka ni izvršil. Zato bo potrebno to področje podrobneje analizirati prek razporejanja dohodka v sleherni organizaciji združenega dela in šele prek tega dokončno zaključevati o izvrševanju dogovora. Pri tem je še potrebno upoštevati, da so na večji porast dohodka za osebne dohodke vplivali tudi izvozni dosežki vseh organizacij združenega dela, ki izvajajo (proizvodnja, zunanja tr-

govina, turizem ipd.), katerim pripada glede na dosežene izvozne rezultate hitrejši porast osebnih dohodkov. Ta analiza je že tudi v rednem programu izvršnega sveta in komiteja.

- dohodkovna produktivnost gospodarstva se je v letu 1981 povečala za 31% v primerjavi z letom 1980 ter se tako povečala bolj kot sredstva, namenjena za osebno in skupno porabo na delavca. Povprečni mesečni izplačani čisti osebni dohodek na delavca je v letu 1981 v gospodarstvu znašal 12.334 din in je bil za 30% višji kot leta 1980. Pri upoštevanju povečanja življenjskih stroškov so že bili realni osebni dohodki delavcev v povprečju nižji za 9%;

- leto 1981 so z negativnim poslovnim rezultatom zaključile 4 OZD, izguba je v skupni višini znašala 9.996 tisoč din.

Izvršni svet bo na osnovi podrobnejše analize posameznih OZD, ki so v letu 1981 dosegle manj ugodne poslovne rezultate, izoblikoval skupine, ki bodo v sodelovanju s samoupravnimi organi v teh OZD ugotovile razloge za doseženo stanje v razporejanju dohodka ter pripravile koncepte nadaljnega razvoja teh OZD.

DRAGICA KREMSER